

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

III. Origo Anabaptistarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

quæ Fidei respectu. (a) Hic vnum, alius alium articulum conuellerat. Hic doctrinam, ille mores Ecclesiasticorum exagitabat: omnes vero nouis rebus studebant, (b) nec tamen quid agerent sciebant. (c) Numquam inter Babylonicæ turris ædificatores maior fuit confusio & discordia quam inter nouos hos Euangelistas: qui nulla in re congruebant quam in perdendo, si fieri posset, summo Ecclesiæ capite. Synagoga denique diabolorum quædam vberissima existit: quemadmodum D. Paulus multis locis fore prædixerat (d) Et quemadmodum Simonis magi omnium hæreticorum primi parentis & antesignani hæresis diuisa fuit in Menandrianos, Basilidianos & Saturninianos, vt Irenæus testatur; Marcionis in Lucianistas, Appellianos, Seuerianos, (e) Montani in Pepuzianos, Artotyritas, & Phrygallas; Arii in Acacianos, Macedonianos & Euaomianos, vt Rufinus scribit: sic Lutheri hæresis in tres velut præcipuos ramos statim se diffudit, nimirum *Anabaptistas*, *Sacramentarios* & *Confessionistas*, (f) quos particulatim explicabo: de quibus deinde infinitæ aliæ hæreses velut stolones, enatae sunt, vt ex sequentibus non sine admiratione videbis. Et has quidem tres sectas non inepte quis tribus Iudæorum sectis, (g) Pharisaïs, Sadducæis, & Essæis comparauerit. Horum primi, qui sublato libero arbitrio, ab ineuitabili necessitate dependere omnia asserbant, Confessionistas sunt similes; secundi Sacramentarij; tertij Anabaptistas, quorum fides, vt ex Iosepho colligi potest, ab Essæorum fide non longe abscedit. Sed ab Anabaptistis exordiamur.

III. Qui superioris sæculi hæreticorum mores, & vitas, & quidem sæpe non sine oscitantia, descripserunt, in eo parum consentiunt quisnam primus maledictæ & infernalis sectæ Anabaptistarum fuerit auctor. Hosius Cardinalis æternum Poloniae decus, (h) Eccius & Lindanus nescio quem Balthasarem, Hubnerum Pacimontanum siue Fridbergensem auctorem faciunt, qui doctrinam hanc è Lutheri fontibus, vt infra videbitur, hausit. Hic enim postquam ab antiqua Ecclesia defecisset vt nouam sequeretur: iamque eum etiam Lutheræ modo natae, tamquam nimis antiquæ, scilicet, religionis præneret, nouam inuenit. Quippe, *Qua noua, gratia nimis sunt omnibus.*

Lutheranos ergo reliquit, vt Anabaptistarum sectam conderet, quos Germani *Widererusser* appellant, eo quod ante plenam seu discretionis ætatem baptizatos, rebaptizent, Hic idem scripta ali-

quot sectæ suæ stabilendæ euulgauit: & quamuis Tiguri, vbi in vincula coniectus fuerat, errorem reuocasset, mox tamen ad vomitum redijt, & in Morauia doctrinam suam disseminauit, ac sanguine etiam suo (nam flammis exultus fuit) obignauit, primum inter sanctissimos, si dijs placet, Anabaptistarum martyres locum sortitus. Bullingerus in libro quem contra Anabaptistas scripsit, (i) Nicolaum Storckium primum huius sectæ auctorem fuisse dicit, vt & Melancthon: qui tamen alibi, vti & Erasmus Alberus, Carolstadio: Zuinglio vero Anthonius Coruinus hæresin hanc imputant. Omnes tamen tam Lutheri quam Zuinglij partibus addicti, quo magistros suos (vterque enim, si non vt auctores, saltem vt qui ansam dedissent, hæresis huius laborarunt infamia (k) excusent, Thomæ Muncero sacerdoti apostatæ Carolstadij discipulo, præcipuas partes adscribunt. Muncero, inquam, homini cæcicus maledicto inferis benedicto, & in fausto terræ portento: qui postquam Lutheri libros *De Libertate Christiana seu Euangelica*, & *de Captiuitate Babylonica* legisset, primus Germaniæ solum seductorum à se sanguine rigauit. Et hic quidem eodem fere tempore, quo Lutherus Euangelicorum, factus fuit Anabaptistarum antesignanus.

a Luth. tom. 4. Germ. fol. 319. b. Tom. 1. Germ. fol. 537. colloq. mens. fol. 4. a. tom. 2. Germ. fol. 119. b. & 225. a. b. Vide bellum S. Euangel. Andr. Iurgica. Schlüsselb. catal. hæretic. Admonit. Ioh. Lengenbrunner quid de Luth. eius doct. & Prædicantibus reliquis sentiendum. c. Vlenberg. causa. 13. c. 13. & ca. 16. d. Phil. 3. 7. & 1. Petri. 1. e. Præteolus lit. 5. f. Vlenberg. causa. 9. c. 9. Anatomia Ecclesiæ Catholicae. g. Iosephus l. 2. cap. 2. de Bello. h. lib. 1. de Hæres. nostri temp. fol. 431. i. de Orig. Anab. l. 1. cap. 1. fol. 1. & cap. 6. fol. 12. Lamb. Horien. lib. de Anab. fol. 1. Arnold. Meshouius in Hist. Anabapt. Franck. Chron. part. 3. liter. VV. Casfand. & alij. Mycon. in vita Zuingl. Bucching. Chron. à nas. Chr. fol. 340. Herm. Moded. histor. de prim. Anab. auct. fol. 63. Sacrament. præfat. in Protocoll. Franckendalense. Vlenb. caus. 9. cap. 9. fol. 107. Bismare. in vita Carlstadij. Seidel. fol. 54. histor. Luth. Crusius par. 3. hist. Sueu. An. 22. Luc. Ofiand. cent. 16. lib. 1. histor. cap. 36. fol. 98. Seidel. histor. Luth. fol. 16. Pomar. histor. Sax. fol. 593. Selmec. hist. Aug. conf. fol. 31. Moded. de auct. Anab. fol. 67. cap. 111. Sleid. lib. 4. & 5. fol. 99. & seq. Cochl. in Act. Luth. fol. 130. L. Sur. com. hist. fol. 140. Spang. Chron. Sax. & Mansfeld. fol. 605. ad fol. 618. k. Eras. Alber. libr. contr. Carlstad.

nus Sleidanus ait, Muncerum Lutheranae doctrinae odio, quam tamen initio professus fuerat, suam publicasse, ut gloriosum Evangelistae nomen acquireret. Quorquot tamen vitam & mortem hominis huius descripserunt, ut Lindanus, Melancthon, Horrensus, (a) & alij, quos mihi videre contigit, inter Muncerianae doctrinae articulos, eum qui est de Anabaptismo non ponunt; nec ille unquam eos qui in Ecclesia Catholica baptizati fuerant, rebaptizasse legitur. Illud tamen verum est, hunc primum eam doctrinam proposuisse, quam Anabaptistae postea quibusdam in locis sequuti sunt. (b) Qua vero ratione & quo tempore Lutherus fundamenta Anabaptistici erroris posuerit, Vlenbergius in vita (c) Lutheri hunc in Modum ostendit. Fratres VValdenses, qui in moravia & Bohemia degebant, comperit quod VVittebergae noua Religio cuderetur, quosdam discipulorum suorum ablegauerat VVittebergam exploratum an cum noua Ecclesia in communionem venire possent. Cum his Lutherus de varijs rebus egerat, imprimis vero de baptisate & S. Eucharistiae Sacramento. Legati hi asseuerabant puero- rum seu infantum baptisum retineri à suis, ea ratione, ut quia in ista aetate nondum crederent, ea conditione tamen baptizarentur ut postmodum per aetatem informarentur de fide. Id Lutherus improbauerat, asserens praestare, ut baptisum plane omitteretur, quam ut puer sine fide propria baptizaretur. De Sacramento Eucharistico professerant, ijdem quod ea contineretur corpus Christi. Sed quia ancipites animaduertit, Lutherus, rogauit eos, ut edito libello dilucide suam de hoc Sacramento sententiam explicarent, quod paulo post fecerunt, edito libello Bohemice ac Germanice scripto, in quo Christum nec esse in Eucharistiae, nec adorandum censuerunt, facta sunt haec ante Annu 1522. nam ipso hoc anno Lutherus libru edidit de Eucharistia, in quo & VValdensium rationes diluit, & quod Legatis eorum asseruerat, repetit. *Satius esse baptismum omitti quam infantes sine propria fide baptizari.* Id plane est fundamentum Anabaptismi à Lutheri infeliciter positi. Vtraque certe tam Lutherana quam Anabaptistica secta in Saxonia originem sumit, (ipso Bucero teste.) Hic Storckius Munceri magister tyrocini um suum fecit; hic ibidem Muncerus postea dogmata sua spargere coepit. Illud vero notatu dignum est, quod eodem loco Muncerus cathedram primum conscendit, vbi Lutherus antea latuerat,

& primos suos libros, imprimis illum de Captiuitate Babylonica conscripserat, nimirum in Alstadeni oppido, ad Thuringiae fines, quod Lutherus, ut supra dixi, Parthmon suam appellare solebat. De Storckio Melancthon sic scribit. *Vidi Nicolaum Storckium, qui primus Anabaptistica secta venenum per Germaniam disseminauit, ac magnas turbas excitauit. Hic aiebat, à Deo qua seire cuperet, in somno sibi reuelari, & Angelum secum colloqui; atque Deum velle, ut Electi, ipsius ductu, terra imperium accipiant, atque Ecclesiam purgent. Idem Sacramenta despiciebat: atque etiamnum infelix erro circumcurseat, & populum seducit.* Haec de Storckio Melancthon, qui vt Sergius Mahumeti, ita ipse in propaganda superstitione Muncero fuit socius. Maubius idem fere scribit, (f) quod nimirum suis persuaserit sibi cum Gabriele Archangelo esse colloquium, atque reformandae Ecclesiae & manus imponendi negotium demandatum. Tandem miser hic Monachij in Xenodochio fuit extinctus. (g)

IV. Muncerus postquam se tamquam nouum Apostolum Mundo ostendisset, tam in sermonibus quam scriptis pra se tulit: *diuinitus sibi inspiratum ut tam Pontificem quam Lutherum oppugnet, (h) quod utriusque doctrina esset vitiosa & impura. Pontificem nimium duris legibus atque vinculis alligasse hominum mentes: Lutherum soluisse quidem ea vincula, sed in contrariam partem peccare, nimiumque indulgere. Suam vero doctrinam medium tenere. Non plus tribuendum esse Pontificijs Constitutionibus quam Lutheri statutis. (i) Interim externa quadam sanctitatis specie, vitia detestabatur, etiam quae leuia videntur, ac docebat castigandum esse corpus ac ieiunijs macerandum: quae à Lutheri nimia sagina distenta sint.* *Doctrina Lutheri, inquit Anabaptistarum Apostolus Menno, (k) carnalis & dissoluta, populum carnalem & dissolutum in tantam deduxit impietatem, ut inter Turcas & Tartaros maior reperiri non possit:*

M Muncer

a *Libr. de Anab. a. iij. Mel. in histor. Munceri*
 b *Luth. libr. de Missa angul. tom. 7. VVit. latin. fol. 233.* c *cap. 10. num. 5.* d *Tom. 2. len. pag. 220.*
 e *Cochlaus in Actis fol. 102. & 3.* f *Tom. 3. f Ionch. Curans in Chron. Siles. pag. 138.* g *Henr. Rotteln. ibid. Manbius in loc. com. tit. de Eccl. fol. 481. Vlenb. caus. 21. cap. 21. pag. 760.* h *Sleid. lib. 5 fol. 99.* i *Eras. Alb. libr. contra. Carlstad. n. 2. 3. & seq.* j *Libr. de Christ. fide pag. 234.* k *Bucholtzer in Chronic. Sleid. lib. 5. Osiand. lib. 1 cap. 36 fol. 98. histor. Eccles. 1 Method. de auctor. Anab fol. 67.*